

Of het werkelijk zo'n vaart loopt dat chemie binnen enkele jaren volledig wordt uitgebannen op de golfbaan, is nog maar de vraag. Meer zal het echter niet worden, en nu de NGF duurzaamheid zo prominent op de agenda heeft geplaatst, zal de vraag toenemen naar slimme bemestingsconcepten die chemievrij beheer mogelijk maken. Oosthoek, dat zijn roots in het Westland heeft, pretendeert weliswaar geen 100 procent *success rate*, maar denkt wel belangrijke stappen te kunnen zetten met zijn bemestingsconcept dat afkomstig is uit de tuinbouw.

Auteur: Hein van Iersel

Gestoken profielen: Dit is duidelijk geen goede basis, maar toch nagenoeg ziektevrij.

Greenkeeper, kom in de kas

Oosthoek is met behulp van plantsapanalyse in staat om nagenoeg ziektevrije greens te onderhouden, en dit zonder chemie

Lambert Veenstra van VAG bv aan de lijn op de redactie van Greenkeeper: 'Je moet eens gaan kijken op de greens van Ockenburg.' De greens liggen daar op veel plekken in zware schaduw, bestaan voor het grootste deel uit ziektegevoelig straatgras en zijn desondanks ziektevrij. Oosthoek Greenkeeping schrijft dat toe aan zijn nieuwe concept, dat uitgaat van plantsapanalyse. Nu was het niet de eerste keer dat wij als redactie kennismaken met dit concept. Piet Oosthoek schiet me op bijna iedere beurs aan met de opmerking dat wij daar toch echt een artikel over moeten schrijven. Maar dat doet zo ongeveer iedere bemestingsfirma

al, en veel van die verhalen hebben een groot 'wij van *wc-eend* adviseren *wc-eend-gehalte*'. De opmerking van Veenstra doet echter vermoeden dat er meer aan de hand is.

Spoonfeeding

Ongeveer tien jaar geleden kwam in Nederland Floratine op, een bemestingsconcept waarbij de grasplant via *spoonfeeding* van exact dié bemesting wordt voorzien die de plant nodig zou hebben. Greenkeeping Nederland werd bijna in twee kampen verdeeld. Maar voor- en tegenstanders waren het er wel over eens dat het systeem in ieder geval

zeer gecompliceerd en – op zijn zachtst gezegd – stevig aan de prijs is. Piet Oosthoek daarover: 'Ik heb er toen ook mee gewerkt. Behalve dat ik het met bepaalde zaken niet eens was, bijvoorbeeld het gebruik van peroxide, vind ik het idee achter Floratine wel erg goed. Je geeft de plant exact wat die nodig heeft door uit te gaan van plantsapanalyse. Veel greenkeepers gaan uit van een bemestingschema dat is opgesteld door een leverancier die vooral veel meststoffen wil verkopen. Dat is ook de reden dat wij op de banen waar wij werken nooit met een vooraf vastgesteld schema werken. Soms ontcom je er niet aan, omdat een baancom-

4 min. leestijd

ACHTERGROND

missaris of adviseur dat verwacht. Maar eigenlijk willen wij geven wat de plant vraagt en niet wat in een Excel-bestandje is voorgeprogrammeerd.'

Clippings

Piet Oosthoek: 'Het idee is heel simpel. Het begint met goede cijfers verzamelen. Eens per maand verzamelen wij van alle greens *clippings* en daar maken we plantsapanalyses van. Dat is nog niet zo makkelijk. In Wageningen zijn bijvoorbeeld wel waardes voor gras bekend, maar die zijn allemaal afkomstig van onderzoek naar productiegras. Voor golf gelden natuurlijk andere waarden.'

De logische vraag van mij als interviewer is dan natuurlijk: 'Dus jij weet nu precies wat een grasplant op een golfbaan het hele jaar door nodig heeft, en dat wil je natuurlijk delen met de markt?' Oosthoek: 'Nee, sorry, dat heeft Dokkuma van de

NGF mij ook al gevraagd, maar dat was ik eigenlijk niet van plan.'

Gelukkig wil Oosthoek, samen met zijn adviseurs van het bedrijf Veenman, die het systeem mee hebben ontwikkeld, wel uitleggen wat de principes zijn achter het nieuwe concept. Feitelijk bestaat de bemesting die Oosthoek op zijn banen geeft uit twee onderdelen. Aan de ene kant wordt een 'gewone' granulaire NPK-meststof met wat magnesium gegeven. Weinig boeiend: dat soort meststoffen zijn er zo veel. Bijzonder is de manier waarop in het systeem sporetekorten te lijf worden gegaan. Herman Veenman van Handelsonderneming Veenman daarover: 'Een greenkeeper werkt, net als een rozenteler, met een sterk wisselende pH. We weten allemaal dat de pH sterk kan variëren met de grondslag: zand, veen of klei, en met de kwali-

teit van het beregeningswater. Minder bekend is dat de pH ook enorm varieert in het groeiseizoen. Als een roos gaat bloeien verandert de pH in de bodem rondom de plant. Wordt de bloem dan geknipt verandert de Ph opnieuw. Bij een grasplant is dat niet anders. Daarnaast kennen we allemaal de beroemde tabel van Liebig, die laat zien dat de opnamecapaciteit sterk afhankelijk is van de pH van de bodem. Bij een hoge of lage pH worden bepaalde stoffen niet of bijna niet opgenomen door de plant. Wij hebben dit opgelost door de toepassing van chelaten. Iedereen kent ijzerchelaat als alternatief voor ijzersulfaat, maar ook andere sporen zijn als chelaat beschikbaar. Een chelaat is een soort chemische verbinding, waarbij een metaal zoals ijzer, mangaan, zink of koper wordt gekoppeld of wordt verpakt aan een organische molecuul.' Zo garandeert Veenman dat de beschikbare meststof binnen een brede pH-range blijft vallen. Naast de granulaire basisbemesting wordt gewerkt met vijf andere samengestelde vloeibare meststofmixen, die kunnen worden toegediend via bespuiting. Hierdoor is een goede sturing op een gezonde plant mogelijk, zoals dit ook in de groente- en plantenteelt in kassen plaatsvindt.

Piet Oosthoek

Lambert Veenstra

Eens per maand verzamelen wij van alle greens *clippings* en daar maken we plantsapanalyses van

Advisering

Zoals altijd zijn het niet alleen de producten die de truc doen, maar ook de advisering daaromheen. Wat betreft het bemestingsconcept van Oosthoek wordt dat opgepakt door Björn van Reeuwijk van Handelsonderneming Veenman. Hij bezoekt de banen en coacht de greenkeepers. Van Reeuwijk: 'Het gaat niet alleen om het aanvullen van tekorten, maar met name om de juiste verhouding tussen de verschillende gehalten, omdat deze elkaar onderling ook weer beïnvloeden.' Dat is

ook de reden dat Van Reeuwijk in zijn rapportage (zie grafiek) niet de werkelijke gehalten geeft, maar alleen de trendmatige ontwikkeling.

Oosthoek past deze methode toe op de drie golfbanen die hij in onderhoud heeft. De resultaten zijn positief, waarbij Oosthoek wel meldt dat die resultaten het gevolg zijn van het langdurig toepassen van de methode. En, zegt Oosthoek: 'Ieder voordeel heeft ook een nadeel. Doordat het gras zo vitaal is, moet je extra verticaal maaien en verticuteren. Anders ontstaat er gegarandeerd vilt.' Veenstra, die recent een schouw op Ockenburgh achter de rug heeft, vertelt: 'Gelet op de groeiomstandigheden van het gras op de baan van Ockenburgh, mag het opmerkelijk worden genoemd dat de ziektedruk daar niet veel hoger is. Als de resultaten van deze methode daar goed zijn, kan hij misschien ook op andere banen worden ingezet in verband met het verbod op bestrijdingsmiddelen.'

Conclusie

Het grote verschil met andere bemestingschema's op veel andere banen: er wordt niet uitgegaan van grondanalyses die eens per jaar of zelfs per twee jaar uitgevoerd worden, maar van frequente analyses en de behoeftes van de plant zelf. Als men daar goed op stuurde, kan men veel beter finetunen, wat waarschijnlijk gezondere planten met minder ziektes oplevert.

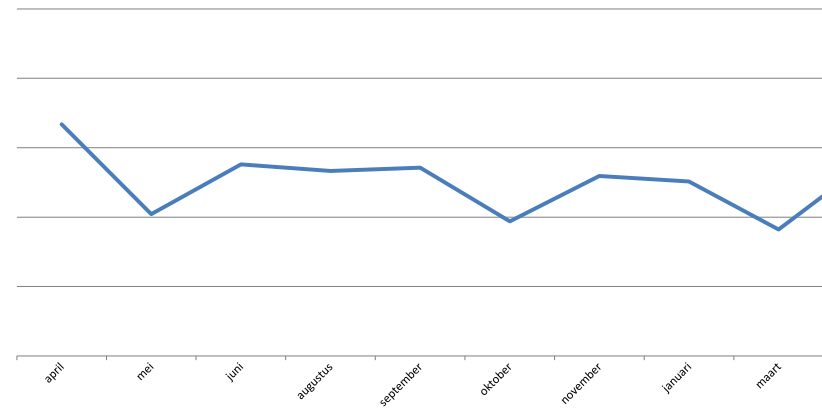

Be social

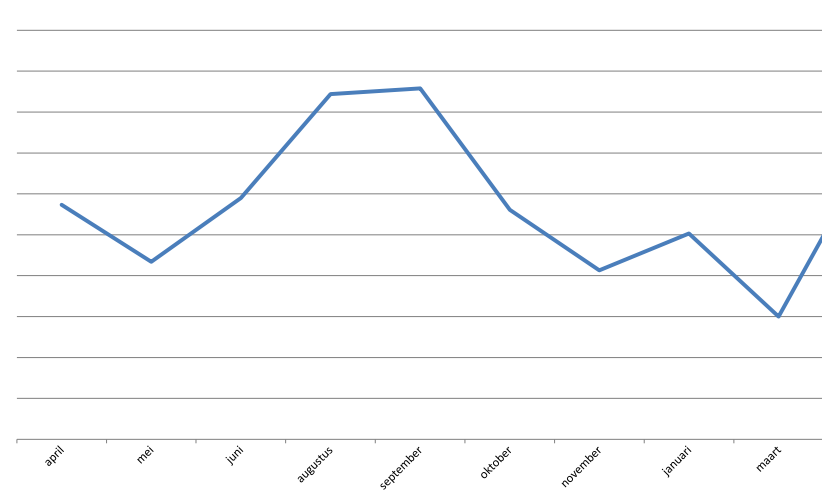
Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/artikel.asp?id=9-5472

Stikstof

Kali

Schematisch ontwikkeling grasanalyse voorbeeld nitraat en kali.

Björn van Reeuwijk

Herman Veenman